

El gest de Pedro Sánchez i l'extrema dreta

La decisió de Pedro Sánchez de convocar eleccions generals ha suscitat, en general, valoracions positives. El seu argument és difícil de rebatre: si els resultats de diumenge han qüestionat l'actual majoria de govern, el que pertoca en democràcia és validar-la, o bé substituir-la. La decisió també és encertada tàcticament: evita allargassar una situació difícil; obliga els grups a l'esquerra del PSOE a aclarir les seves disputes; interfereix en les negociacions, gens fàcils, del PP i Vox als ajuntaments i les comunitats autònomes; i ens situa davant la possibilitat de veure l'extrema dreta en el govern.

En la valoració general del gest de Sánchez hi juga també el reflex d'un sentit comú que ens impregna a tots: tendim a pensar que la sort acompanya els audaços. La mateixa trajectòria política de Sánchez, tan plena d'incidents i canvis dramàtics (la seva destitució, les primàries, la moció de censura, la presidència), reforça la percepció que ens trobem davant d'un gran resilient, que no ha parat de donar sorpreses. Els clàssics, que ho van pensar gairebé tot, ho van deixar escrit: "*Audentes fortuna juvat*". Sol ser així, en molts casos; i el fenomen contrari és encara més freqüent: la paràlisi en situacions de dificultat contribueix a la derrota, a vegades de manera determinant. Però no sempre guanyen els audaços. De manera que, pel que fa a les eleccions generals del 23 de juliol, és millor no fer pronòstics, més enllà de dir que tot està obert i que, com en un partit de bàsquet molt disputat, potser tot es decidirà en els últims minuts.

Més que mirar el partit, val la pena pensar què s'hi juga. Els resultats afectaran la nostra vida quotidiana dels propers anys: l'accés i la qualitat de la sanitat i l'educació públi-

RAIMON OBIOLS

HA ESTAT PRIMER SECRETARI DEL PSC I DIPUTAT AL CONGRÉS, AL PARLAMENT I AL PARLAMENT EUROPEU

ques, els salaris, els drets laborals, les pensions, els preus de l'habitatge i de l'energia, etc. També és segur que els resultats tindran un gran impacte en les relacions entre Catalunya i Espanya. Si en l'independentisme s'imposessin els *empitjoradors*, que es fan la il·lusió o fan el càlcul que la seva causa seria afavorida per una involució espanyola, els efectes podrien ser pèssims.

Una altra cosa es pot anticipar, des d'una determinada perspectiva d'interpretació de l'ascens de l'extrema dreta. "Les grans lluites polítiques d'avui tenen cada cop més les característiques de lluites culturals", deia fa pocs dies l'historiador Donald Sassoon. En els resultats electorals de diumenge hi ha influït un fenomen, d'abast internacional, de polarització de les opinions públiques. Aquesta polarització no és primordialment política; és més de fons, més *cultural*, moral, en el sentit que actua sobre els nostres sen-

timents, valors i creences. Un efecte polític d'aquesta inquietud de fons de les nostres societats contemporànies ha estat una radicalització de les dretes, una tendència que es manifesta a Europa, als EUA i a altres llocs, des de fa anys. Ho saben perfectament bé, i ho exploten a consciència, els Trump, Orbán, Meloni, Le Pen i moltíssims més. Entre d'altres, la presidenta de la Comunitat de Madrid i el seu laboratori trumpista, així com el conjunt de les dretes espanyoles, que creuen haver descobert la gallina dels ous d'or.

Aquells que, per diferents causes, provoquen i cauen en els paranys dels que aprofiten i exciten aquest moviment de fons, n'haurien de ser més conscients. Són reaccions que hauríem de conèixer i estudiar més atentament. Hi hauríem de respondre amb més intel·ligència, perquè el futur de les nostres democràcies està en joc. Si es volen transformacions positives cal més respecte, i això s'aplica a una àmplia gamma de factors culturals i morals d'irritació innecessària i gratuïta (des de les qüestions de gènere fins a les d'*urbanisme tàctic*, passant per les de seguretat) que tan visiblement donen ales a l'extrema dreta.

La idea que com pitjor millor (perquè les contradiccions apareixen més clarament, els adversaris es fan més visibles i vulnerables, etc.) té una llarga tradició, poc gloriosa. És una idea falsa: cap experiència passada o present l'avalua. És un tòpic interessat i perillós, que alguns utilitzen en benefici propi. Ja s'ho faran, es podria respondre, però el problema és que les seves conseqüències, les seves factures, les podem acabar pagant entre tots. També en aquest punt els clàssics ens van deixar una indicació útil, inscrita en el frontó del temple de Delfos (especialitzat en auguris): "De res, massa".

La presidenta de la Comunitat de Madrid i el seu laboratori trumpista creuen haver descobert la gallina dels ous d'or